

СЕКЦІЯ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СИНЕРГЕТИЧНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ БУДІВЕЛЬНИХ СТРУКТУР В
УМОВАХ РИНКУ

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНО-БУДІВЕЛЬНОГО
КОМПЛЕКСУ

Бабаєв В.М., Торкатюк В.І., Харківська національна академія міського господарства

Забезпечення реалізації стратегії розвитку інвестиційно-будівельного комплексу можливо за рахунок створення необхідних передумов і умов для ефективного функціонування його як цілісної системи, а також підвищення результативності функціонування керуючої й керованої підсистем. Такий підхід припускає необхідність визначення й формування критеріїв оптимальності розвитку системи. Для однозначності формулювань стратегії доцільним представляється опис її в термінах основних показників системи, що пов'язане з необхідністю диференціації (квантифікації) загальної мети на ряд більш конкретних під цілей, на основі чого формується багаторівневе ієрархічне дерево цілей. При цьому рекомендується в набір цілей нижнього рівня включати цілі, що характеризують різні сторони функціонування інвестиційно-будівельного комплексу і його підсистем і елементів. Цілі реалізації стратегії розвитку інвестиційно-будівельного комплексу повинні бути вимірними, тому що тільки вимірні цілі дозволяють порівнювати стратегії по оптимальності, досяжності й пріоритетності. Усі елементи функціонування системи (вхід, вихід, фактори зовнішнього середовища тощо) мають певні вимірні оцінки (кількісні), які характеризують ефективність, якість, взаємозв'язок і взаємозумовленість процесів у комплексі. Кількісні оцінки утворюють сукупність первинних виробничо-економічних показників діяльності елементів інвестиційно-будівельного комплексу. Особливу значимість здобувають щодо цього цільові функції, критерії оптимальності розвитку комплексу в цілому, що є предметом безпосереднього цілепокладання і відображують ступінь задоволення інтересів усіх учасників реалізації стратегії розвитку в умовах мінливого зовнішнього середовища. Пропонуємо наступну структурування комплексу цілей:

- група цілей, що орієнтована на задоволення потреб членів комплексу в цілому;
- група цілей, що представляє сукупність вимог, запропонованих окремим елементам комплексу для досягнення заданих кінцевих результатів функціонування, а також що забезпечують економічну ефективність реалізації стратегії розвитку кожного з елементів;
- група цілей, що відображує необхідність створення потенціалу для

майбутнього розвитку: необхідної системи інформаційного забезпечення, кадрового потенціалу, ресурсного потенціалу ресурсного тощо;

- група цілей, що містить вимоги комплексу до надсистеми по забезпеченню умов виконання її своїх функцій.

У загальному випадку процес диференціації цілей приводить до побудови багаторівневого дерева цілей, кількість рівнів якого залежить від ступеня деталізації, який потрібен для одержання на нижньому рівні цілей повного ненадлишкового набору вимірних цілей, одержання якого пов'язане із необхідністю врахування великої кількості підцілей, а також втратою групи цілей властивості ненадмірності через подрібнення. Тому багато дослідників розвитку соціально-економічних систем дають перевага кількісно вимірювальним цілям, перевагою яких є те, що їх використання дозволяє виділити максимальну за значенням результативності стратегію системи.

Основний ефект від розробки й реалізації стратегії розвитку системи полягає в ефекті комплексності окремих елементарних стратегій, які можуть поєднуватися, орієнтуючись на пріоритетні значення розвитку системи. Пріоритетними показниками повинні стати оцінки реалізації соціальних і екологічних цілей, спрямованих на задоволення результатами розвитку.

При дослідженні ефективності стратегії розвитку системи доцільно використання, як елементних критеріїв оптимальності, так і основних критеріїв, які залежно від ієрархічного рівня розгляду можуть виступати в ролі загального критерію оптимальності. При такому підході оптимальним рішенням при формуванні стратегії може бути таке, яке забезпечує досягнення поставленої мети розвитку при мінімальних ресурсних витратах (матеріальних, фінансових, трудових тощо) і досягнення максимальної ефективності реалізації поставленої мети.

Завдання аналізу стратегії розвитку інвестиційно-будівельного комплексу являють собою вивчення властивостей і ефективності функціонування й розвитку системи залежно від структури зв'язків між елементами й підсистемами зовнішнього впливу й внутрішніх параметрів системи. Саме на основі результатів аналізу функціонування й розвитку системоутворюючих підприємств можна прогнозувати подальший розвиток комплексу в цілому, формувати програми й плани розвитку на довгострокову перспективу. Запропонована в статті послідовність етапів по системному аналізу створюють необхідний імпульс подальшого функціонування інвестиційно-будівельного комплексу, усунення існуючих або назріваючих проблем.